

заради економічного зростання» за підтримки Канадського національного інституту суддівської освіти. Учасниками проекту були три суди адміністративної та загальної юрисдикції в Одесі та Івано-Франківську. Одним із завдань цього проекту було саме підвищення ефективності розгляду справ в судах шляхом застосування механізмів досудового розгляду спорів суддями на прикладі досвіду досудового врегулювання спорів у Канаді.

Перш за все, важливо звернути увагу на можливість суддів поєднувати врегулювання спорів із розглядом спорів по суті. З досвіду суддів-медіаторів Німеччини, таке поєднання досить складне, оскільки суддя-медіатор не може приймати рішення, а суддя – може. Однак це питання вдається вирішити шляхом навчання суддів навичкам посередництва при вирішенні спорів.

Для ефективного застосування врегулювання спорів суддям також потрібен час для проведення нарад із сторонами. Тому важливою умовою для ефективності врегулювання спору за участю судді було б зниження навантаження на суди шляхом активного застосування позасудової медіації. Зокрема, вже багато років розглядається питання прийняття закону «Про медіацію», який дозволив би знизити загальне навантаження на суди у разі збільшення застосування позасудової медіації.

Звісно, законодавчі зміни важливі, але за умови достатньої поінформованості про це суспільства. Медіація ще не зовсім поширений в Україні спосіб врегулювання спорів, а судова медіація тим більш. Тому для ефективного застосування процедури врегулювання спорів за участю судді важливо проводити активну роз'яснювальну роботу серед учасників судових процесів.

Анжела Сергіївна Болотна – студентка III курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Оксана Володимирівна Панасюк – завідувач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРИПИНЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Розвиток країн із ринковою економікою обумовлює велику увагу до сфери їх економічної взаємодії. Сучасні процеси глобалізації є тією рушійною силою, яка обумовлює національний і наднаціональний розвитку світу. Важливою стратегічною тенденцією є інтернаціоналізація національних економік і різних суб'єктів господарювання.

Інтеграція України до світової економічної системи стимулює розвиток міжнародних господарських зв'язків, зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. Змінилися принципи, на яких будуються відносини держави з суб'єктами господарської діяльності, запроваджується ефективне державне регулювання підприємництва у формі єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва тощо.

Одним з головних етапів «започаткування бізнесу» суб'єкта господарювання є процес державної реєстрації. Фундаментом для побудови в Україні найсучаснішої національної системи реєстрації суб'єктів господарювання став Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». Цей Закон забезпечив запровадження реєстрації та постановки на облік суб'єктів господарювання за принципом «єдиного вікна». Тобто, протягом 4-5 днів проводиться не тільки процедура державної реєстрації суб'єкта господарювання, а і постановка його на облік у податкових органах, органах статистики та фондів соціального страхування в автоматичному режимі без необхідності звернення новоствореного підприємця до цих органів.

Припинення суб'єкта підприємницької діяльності є таким же закономірним та органічним процесом, як і створення. Припинення суб'єктів господарювання регулюється значною кількістю нормативних актів, до яких, насамперед, належать Цивільний Кодекс України, Господарський Кодекс України, закони України від 15 травня 2003 р. № 755-ГУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII «Про господарські товариства», від 14 травня 1992 р. № 2343-XII «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та інші нормативні акти, в тому числі відомчі.

Ліквідація – це припинення діяльності юридичної особи без правонаступництва, тобто без переходу прав та обов'язків ліквідованого суб'єкта іншим юридичним особам.

Випадки добровільної ліквідації юридичної особи передбачено ст. 59 Господарського кодексу та ст. 110 Цивільного кодексу, а саме: за рішенням її учасників або органу юридичної особи, уповноваженого на це установчими документами; у зв'язку із закінченням строку, на який було створено юридичну особу, чи у разі досягнення мети, заради якої її було створено; з інших причин.

Зауважимо, що процедуру ліквідації необхідно передбачити в установчих документах підприємства, зокрема таку вимогу встановлено ст. 57 Господарського кодексу.

Ліквідація юридичної особи здійснюється в декілька етапів: прийняття рішення про ліквідацію юридичної особи; створення

ліквідаційної комісії; задоволення вимог кредиторів, складання та затвердження ліквідаційного балансу; здійснення заходів щодо внесення інформації про рішення з ліквідації юридичної особи до Єдиного державного реєстру, анулювання ліцензій, патентів, зняття з обліку в органах державної податкової служби України, Пенсійному фонді України та фондах соціального страхування; завершення ліквідації юридичної особи (проведення державної реєстрації припинення юридичної особи).

Після прийняття рішення про ліквідацію учасники юридичної особи зобов'язані негайно письмово повідомити про це орган, що здійснює державну реєстрацію, який вносить до єдиного державного реєстру відомості про те, що юридична особа перебуває у процесі припинення (частина перша ст. 105 Цивільного кодексу). Для цього згідно зі ст. 34 Закону N 755-IV заявник повинен подати (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) державному реєстратору такі документи:

- нотаріально засвідчену копію рішення засновників (учасників) або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи (відповідно до частини сьомої ст. 34 Закону N 755-IV рішення щодо припинення юридичної особи повинно містити дані про склад ліквідаційної комісії з припинення (ліквідаційної комісії) юридичної особи, у тому числі ідентифікаційні номери її членів);
- документ, що підтверджує внесення плати за публікацію повідомлення про прийняття засновниками (учасниками) або уповноваженим ними органом рішення щодо припинення юридичної особи у спеціалізованому друкованому засобі масової інформації – «Бюлетені державної реєстрації» (за публікацію повідомлень справляється плата в розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. (частина двадцята ст. 22 Закону N 755-IV));
- документ, який підтверджує одержання згоди відповідних органів державної влади на припинення юридичної особи (у випадках, установлених законом).

Слід зазначити, що відповідно до частини першої ст. 8 Закону N 755-IV документи, які подаються (надсилаються рекомендованим листом) державному реєстратору, повинні бути викладені державною мовою.

Водночас документом, що підтверджує факт внесення плати за публікацію повідомлень, є копія квитанції, виданої банком, або копія платіжного доручення з відміткою банку (частина двадцята ст. 22 Закону N 755-IV).

При цьому державному реєстратору забороняється вимагати додаткові документи, крім перелічених вище (частина четверта ст. 34 Закону N 755-IV).

Якщо документи подаються особою, яка згідно з відомостями, внесеними до Єдиного державного реєстру, має право вчиняти юридичні

дії від імені юридичної особи без довіреності, державному реєстратору додатково пред'являється паспорт. Якщо такі документи подаються представником юридичної особи, державному реєстратору додатково пред'являється паспорт та подається документ (нотаріально засвідчена копія документа), що посвідчує повноваження представника.

Державний реєстратор приймає надані документи за описом, копія якого в день надходження документів видається (надсилається рекомендованим листом) заявнику з відміткою про дату надходження документів.

Дата надходження документів для внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення щодо припинення юридичної особи вноситься до журналу обліку реєстраційних дій.

Згідно із частиною першою ст. 35 Закону N 755-IV державний реєстратор за відсутності підстав для залишення документів без розгляду повинен у день надходження цих документів внести до Єдиного державного реєстру запис про рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи та в той самий день повідомити органи статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування щодо відомостей про його внесення.

Водночас державний реєстратор протягом десяти робочих днів з моменту внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру публікує в спеціалізованому друкованому засобі масової інформації («Бюлетені державної реєстрації») повідомлення про внесення такого запису до реєстру.

Література

1. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»: Закон України за станом від 15 травня 2003 р. [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
2. Господарський кодекс України : Закон України за станом від від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний кодекс України : Закон України за станом від від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>